

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 86 0 П 053937 21 Рев
Бања Лука, 8.12.2021. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Виоланде Шубарић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља П.Ђ.1, Н.Ђ., А.Ђ. и малољетног П.Ђ.2., сви настањени у Ш., које заступа Ж.Б., адвокат из Ш., против туженог Б.Р. из Б., , кога заступа М. мр Д., адвокат из Б.Л., ради накнаде штете, вриједност спора 40.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Добоју број 86 0 П 053937 21 Гж од 2.2.2021. године, на сједници одржаној 8.12.2021. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Ревизија се усваја, пресуда Окружног суда у Добоју број 86 0 П 053937 21 Гж од 2.2.2021. године укида и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Модричи број 86 0 П 053937 20 П од 27.10.2020. године, обавезан је тужени да тужитељима накнади нематеријалну штету због смрти блиског лица у износу од по 2.000,00 КМ сваком од њих, са законским затезним каматама од 27.10.2020. године до исплате и да им накнади трошкове поступка у износу од 1.810,37 КМ, а одбијени су захтјеви преко досуђених износа.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 86 0 П 053937 21 Гж од 2.2.2021. године, жалбе тужитеља и туженог су одбијене и првостепена пресуда потврђена и одбијен је захтјев тужитеља за накнаду трошкова састава одговора на жалбу.

Тужитељи ревизијом побијају другостепену пресуду у одбијајућем дијелу због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлажу да се ревизија дозволи и усвоји тако, да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев у цјелини усвоји.

Одговор на ревизију није поднесен.

Према одредби члана 237. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број: 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), странке могу изјавити ревизију против правоснажне пресуде донесене у другом степену у року од 30 дана од дана достављања преписа пресуде (став 1.); да ревизија није дозвољена ако вриједност побијаног дијела правоснажне пресуде не прелази 30.000,00 КМ, а у привредним споровима 50.000,00 КМ (став 2.); да у случајевима у којима ревизија није дозвољена

према новчаном цензусу (као у овом случају), странке могу изјавити ревизију ако одлука о спору зависи од рјешења неког материјалноправног или процесноправног питања важног за обезбјеђење јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени, с тим да су под тачкама 1, 2. и 3. набројани законски разлози који су од нарочитог значаја за изјављивање ревизије; у случају када се ревизија позива на разлоге из става 3. овог члана странка треба јасно назначити правно питање због којег је поднијела ревизију, уз навођење прописа и других важећих извора права који се на њега односе, те изложити разлоге због којих сматра да је оно важно за обезбјеђење јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени (став 4.).

У конкретном случају, за оцјену дозвољености ревизије није од значаја вриједност предмета спора коју су тужитељи означили у тужби, а ни вриједност укупног износа одбијајућег дијела захтјева за све тужитеље, како то ревиденти тврде у ревизији, него се вриједност побијаног дијела правоснажне одлуке одређује према појединачно одбијајућем дијелу тужбеног захтјева у односу на сваког од тужитеља, као обичних, формалних супарничара из члана 365. ЗПП, то јесте, у износу од по 8.000,00 КМ, за сваког тужитеља.

Како вриједност побијаних дијелова правоснажне одлуке у односу на тужитеље не прелази 30.000,00 КМ, сагласно члану 237. став 2. ЗПП, ревизија није дозвољена.

Сматрајући да је, с обзиром на вриједност побијаног дијела правоснажне одлуке у износу од 32.000,00 КМ ревизија овдје дозвољена, тужитељи предлажу да ревизиони суд мериторно одлучи по ревизији, а у супротном предлажу да се дозволи изузетна ревизија и као спорно правно питање означавају питање:

„Да ли досуђивање накнаде нематеријалне штете по основу душевних болова због смрти блиског лица за 2/5 мање од усаглашених оријентационих критерија за утврђивање висине правичне новчане накнаде за душевне болове због смрти блиског лица које је заузето на Панелу за уједначавање судске праксе из грађанске области одржаном 29.10.2015. године представља погрешну примјену материјалног права – одредбе члана 200. Закона о облигационим односима, односно представљају произвољну примјену материјалног права. Одговор на ово питање је важан за обезбјеђење јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени“?

С обзиром да је схватање другостепеног суда изражено у побијаној пресуди у супротности са оријентационим критеријима Врховних судова у Ентитетима и Апелационог суда у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине за одређивање накнаде овог вида штете, усаглашеним на Панелу за уједначавање судске праксе из грађанске области одржаном 17.3.2016. године, по оцјени овога суда, испуњени су услови из напријед наведене одредбе члана 237. став 3. тачка 2. ЗПП, за дозвољавање изузетне ревизије.

Ревизија је основана.

Тужитељи захтјевом у тужби траже накнаду штете за душевне болове због смрти блиског сродника у износу од по 10.000,00 са каматама и трошковима поступка.

Током поступка који је претходио доношењу нижестепених пресуда утврђено је, да за проузроковање саобраћајне незгоде која се догодила 6.9.2013. године, у којој је смртно страдао Ј.Ђ. - предник тужитеља (син Н.Ђ., супруг П.Ђ.1 и отац А.Ђ. и малољетног П.Ђ.2.), који је критичног дана управљао возилом ПМВ П. регистарске ознаке ..., те да постоји одговорност туженог за предметну незгоду, као возача возила

марке А. регистарске ознаке ... - утврђена кривичном пресудом Основног суда у Модричи број 86 0 К 038750 15 К од 9.11.2016. године, којом је тужени оглашен кривим за кривично дјело угрожавање јавног саобраћаја из члана 410. став 3, у вези са ставом 1. и 2. Кривичног закона Републике Српске, за које му је изречена новчана казну у износу од 10.000,00 КМ. Даље је утврђено да је пред Општинским судом у Жепчу вођен поступак против туженог А.о. д.д. С., из основа истог штетног догађаја и да је пресудом од 8.11.2018. године тужени обавезан да тужитељима накнади штету на име душевних болова због смрти блиског лица у износима од по 10.000,00 КМ..., и да је пресудом Кантоналног суда у Зеници број 44 0 П 027049 19 Гж од 23.5.2019. године, жалба туженог дјелимично уважена и та пресуда у досуђујућем дијелу преиначена тако, да је одбијен захтјева тужитеља за накнаду предметне штете. И најзад, према разлозима првостепене пресуде, међу странкама је неспорно да је осигуравач туженог исплатио тужитељима износе од 23.500,00 КМ и 21.300,00 КМ (од чега износи од 3.500,00 КМ и 1.300,00 КМ, чине накнаду материјалне штете, а износи од по 10.000,00 КМ, накнаду нематеријалне штете сваком од тужитеља).

Код таквог стања чињеница првостепени суд је, цијенећи околности конкретног случаја одмјерио накнаду предметне штете у износима од по 12.000,00 КМ па је, с обзиром да је осигуравач туженог исплатио тужитељима по том основу износе од по 10.000,00 КМ, обавезао туженог да тужитељима исплати преостале износе од по 2.000,00 КМ, а одбио је захтјева преко тих износа.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, па је жалбу тужитеља одбио и првостепену пресуду потврдио.

Основано тужитељи у ревизији указују да је у поступку доношења побијане пресуде другостепени суд починио повреде одредаба парничног поступка које су од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде.

Тужитељи су, наиме, у жалби приговарали ваљаности првостепене пресуде у првом реду јер првостепени суд, при одређивању висине правичне новчане накнаде нематеријалне штете, није образложио због чега није примијенио усаглашено правно схватање у погледу орјентационих критерија за утврђивање висине накнаде за душевне болове због смрти блиског лица, на што су тужитељи указивали током првостепеног поступка и у вези с тим су дали аргументовано образложење, које понављају и у ревизији.

Другостепени суд није поступио на начин прописан одребом члана 191. став 4. ЗПП, јер није ни споменуо ове жалбене наводе (а од одлучног су значаја за рјешење спора), па тиме побијана пресуда не садржи разлоге о одлучним чињеницама које су од значаја за правилну примјену материјалног права.

Члан 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода обавезује судове, између осталог, да образложе своје одлуке и та обавеза се треба схватити на начин да се у пресуди морају изнијети сви релевантни детаљи и дати одговори на сва релевантна питања и изнесене аргументе. Када је у питању одлука инстанцијено вишег суда, образложење одлуке треба да садржи оцјену правилности разлога датих у образложењу нижестепене одлуке, те да ли су ти разлози у складу са утврђеним чињеничним стањем и изведеним доказима и да ли је одлука правилно материјалноправно утемељена. Дужан је да укаже да је размотрио питања истакнута у

жалби која су од суштинског значаја (што побијана одлука не садржи) и да жалбу није одбио, а да је није прије тога размотрио у њеним битним наводима (члан 231. ЗПП).

Побијана пресуда, дакле, не задовољава тражени стандард образложења жалбених навода изјављених против првостепене пресуде прописан наведеном одредбом члана 191. став 4. ЗПП и члана 6. Европске конвенције.

Поступајући на наведени начин другостепени суд је при доношењу одлуке о жалби починио повреду одредаба парничног поступка (чланови 191. став 4, 221. и 231. ЗПП), које су биле од утицаја на правилност и законитост побијане одлуке (члан 209. ЗПП), на што се основано указује у ревизији.

Из наведених разлога ревизија тужитеља је усвојена и другостепена пресуда примјеном одредбе члана 249. став 1. ЗПП укинута и предмет је враћен истом суду на поновно суђење.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић